

ling skulde de ogsaa, saavidt muligt, tilvejebringe Hovriets Afsløsning mod Bederlag i en Penge- eller Korn-Afgift; men det var Noget, som den daværende Lovgivning ikke fandt sig besejlet til at gjøre gjældende ved Tvang. Hvad man vilde gjøre gjældende ved Tvang, var blot, at Hovriet skulde være bestemt; dets Overgang derimod til en fast Penge- eller Kornpræstation var Noget, der overlodes til fri Overeenskomst; og man gik ud fra, at det ubestemte Hovri havde en aldeles uretlig Charakter, og altsaa ikke burde taales. Begge Parter maatte jo ogsaa være meget godt tjente med, at Hovri af en aldeles ubestemt Natur, hvor Ingen med Sikkerhed kunde sige, hvad han i det givne Tilfælde kunde fordrø eller var pligtig at yde, blev saaledes forandret, at det blev fuldkommen reguleret. Der forbandtes dermed ogsaa mange andre hensigtsmæssige Bestemmelser, saasom en sikker Control med hver enkelt Dølse, saa at der kunde tilvejebringes klart Beviis for, hvormed der i Overensstemmelse med den indgaaede Contract eller affagte Kjendelse var ydet. Derhos var der meget velvalgte, temmelig skarpe Bestemmelser, som satte Jorddrokten ud af Stand til at tilintetgjøre det, der var foreskrevet angaaende Hovriets Ordning paa en retlig Maade. Det Forhold, det, som nu omhandles, er jo aldeles ikke af denne Besskaffenhed, idetmindste har den Deel af Udvalget, som har foreslaaet disse Commissioner, aldeles ikke paataget sig at bevise Tvangs Berettigelse; den har ikke engang paastaat, at der er noget Uretligt i Fæstforholdet, eller at dets Afsløsning var absolut uønsket, eller at det var nødvendigt, at man anvendte Tvangsmidler. Man kan altsaa i det Høieste sige, at denne Deel af Udvalget har villet lade det staa hen, hvorvidt Anvendelsen af Tvangsmidler virkelig var berettiget eller ikke. Men, førend man skulde skride til Forholdsregler af det omhandlede Slags, troer jeg dog, at man maatte vide, om de vare berettigede; man maatte have en klar Bevidsthed om, at det var et berettiget Formaal, som paa denne Maade skulde gjøres gjældende ved Midler, hvori der dog virkelig ligger en Trusel med Tvang. Jeg vil ikke tale om, at disse Commissioner ville medføre meget betydelige

Beføstninger, hvilke saavel som adskillige andre Beføstninger, der kunne flyde af de Forholdsregler, som denne Deel af Udvalget har foreslaaet, skulde gaae paa Statskassens Regning; men jeg troer, at der fra Statskassens Side vil være en betydelig og velgrundet Indvending mod at bevare sig med disse Udgifter, hvilke maaskee med Tiden, naar man først gik ind paa Sagen, ville findes at være meget betydeligere, end man fra Først af kunde forestille sig. Jeg troer altsaa ikke, at disse omkvæstionerede Commissioner virkelig ere anbefalelige, og jeg vilde tvivle meget, om Regjeringen vilde gaae ind derpaa, hvis de fra Hingets Side bleve bragte i Forslag.

Hvad de øvrige Midler angaaer, som ere bragte i Forslag, og hvorom der under den nærværende Affats af Sagen er Spøgsmaal, da vil der jo vistnok ikke være Meget at indvende imod, at offentlige Stiftelsers Bøndergaardde blive solgte, efterat de ere blevne fæstleedige. Det var allerede bestemt ved Rescriptet af 9de Mai 1809, dog paa den Tid ikke uden med Hensyn til Beneficiargods og de offentlige Stiftelsers Gods, som hørte under Stiftsøvrighederne. Altsaa ere i Almindelighed de samlede Gods, der tilhøre enkelte Stiftelser, ikke derunder indbefattede; men det var de enkelte Gaarde, som eiedes deels af Beneficier, navnlig Præstebeder, deels af Hospitaler og saadanne under Stiftsøvrigheder hørende Stiftelser, hvilket sidste paa enkelte Steder vist ikke var ganske ringe. Dette Rescript er blevet ophævet i Maret 1822; men dette skete, fordi det efter de Forhold, som da vare indtraadte, efter de lave Priser, hvori Eiendommene flode paa den Tid, ofte vilde have været meget fordærveligt for Beneficiet eller Stiftelsen at sælge Gaardene, da Landeieendommene paa den Tid bleve solgte for maaskee mindre end en Tjerededel af den Værdi, som de havde havt før Krigen i 1807, og hvortil de reiste sig efter 10 til 20 Aar, efterat Forandringen i 1822 var sket. Forandringen bestod dog blot i, at Forpligtelsen til at bortselge ved Fæstleedighed bortfaldt, men ikke deri, at de fæstleedige Gaarde ikke kunde bortselges, og der er i mange Tilfælde siden givet Bevilling til, at de maatte bortselges. Dette Rescript af 1809, som har